

Ár 2014, föstudaginn 11. apríl, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Unnur Erla Jónsdóttir

Fyrir er tekið **mál nr. 2/2014**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 3. janúar 2014, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 3. janúar 2014. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 6. janúar 2014, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 10. febrúar 2014. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 13. febrúar 2014, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi, dagsettu 14. febrúar 2014.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 28. mars og 11. apríl 2014.

II.

Málsatvik.

Þann 30. október 2006 tók sóknaraðili við láni nr. X. Fyrir liggur að um var að ræða ólögmett gengistryggt lán sem endurreiknað var þann 31. desember 2010 hjá FF. Staða lánsins fyrir endurreikning var kr. 3.393.534 en eftir endurreikning kr. 2.595.863. Í kjölfar sölu bifreiðarinnar þann 31. desember 2010 greiddi sóknaraðili lánið upp.

Þann 14. júní 2011 samþykkti Fjármálaeftirlitið samruna Avant hf. og SP fjármögnunar við varnaraðila þar sem fyrrnefndum félögunum tveimur var slitið án skuldaskila. Gert var ráð fyrir að samruninn miðaðist við 31. desember 2010.

Þann 4. ágúst 2011 afskrifaði varnaraðili kr. 2.057.781 hjá sóknaraðila vegna láns nr. Y, kr. 5.238.337 vegna skuldabréfs nr. Z og kr. 937.863 vegna Vísaskuldar nr. Þ. Samtals afskrifaði varnaraðili því kr. 8.233.981 hjá sóknaraðila.

Þann 3. janúar 2014 tilkynnti varnaraðili sóknaraðila að inneign sem myndast myndi við leiðréttingu varnaraðila á endurreikningi FF yrði notuð til skuldajöfnunar við önnur vanskil við varnaraðila áður en upphæð yrði greidd út til viðskiptavinar.

Lán í skilum yrðu ekki greidd upp en greidd yrðu upp vanskil eða afskriftir. Væri þetta gert skv. almennum reglum kröfuréttar um skuldajöfnun.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 3. janúar 2014.

Með bréfi, dags. 6. febrúar 2014 tilkynnti varnaraðili sóknaraðila um leiðréttan endurreikning á láni nr. X. Leiðréttingin tók mið af dómafordæmum Hæstaréttar í málum nr. 600/2011 og 464/2012. Útreikningur leiðréttis endurreiknings var miðaður við dags. 4. ágúst 2012 þegar varnaraðili afskrifaði lán sóknaraðila en inneign eftir leiðréttingu var kr. 493.842. Í bréfinu lýsti bankinn yfir skuldajöfnuði vegna afskriftar láns nr. Y að fjárhæð kr. 2.057.781.

III.

Umkvörtunarefni.

Undir liðnum kröfur á kvörtunareyðublaði sóknaraðila til nefndarinnar kemur eftirfarandi fram: „*Sú inneign sem ég átti (á) inni hjá FF v/bílaláns (samningur nr: X). Ólöglegt lán sem ég ofgreiddi 2010, ári fyrir samruna FF við F. Krefst ég að fá endugreitt það sem ég ofgreiddi.*“

Sóknaraðili vísar til þess að hún vilji fá endurgreitt það sem hún hafi ofgreitt af umþrættu láni og samþykki ekki að varnaraðili taki það fé upp í skuld sem hún eigi við bankann.

Sóknaraðili bendir á að hún hafi neyðst til að greiða fé sem hún hafi ekki átt að gera. Umþrætt lán hafi verið ólöglegt. Bendir sóknaraðili á að hún hafi tekið lánið hjá FF en ekki varnaraðila en eigi svo að greiða það fé sem haft hafi verið af henni með ólöglegum hætti til þess fyrirtækis. Telur sóknaraðili að þriðji aðili geti ekki hirt pening af henni sem hún hafi ofgreitt áður en samruni hafi átt sér stað. Hafi hún átt inni inneign hjá FF löngu fyrir samruna við varnaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfu sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá með vísan til e-liðar 6. gr. samþykkta fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Að mati varnaraðila er kröfugerð sóknaraðila svo óskýr að hún er ekki tæk til úrskurðar. Telur varnaraðili að úrskurðarnefndin geti ekki orðað niðurstöðu sína í samræmi við hana. Að mati varnaraðila eru því skilyrði ákvæðis 1. málsl. e-liðar 6. gr. samþykktanna ekki uppfyllt.

Til stuðnings varakröfu sinni vísar varnaraðili til almennra reglna kröfuréttar um skuldajöfnuð. Viðfangsefni hins almenna hluta kröfuréttar sé einkum af fernum toga. Í fyrsta lagi réttar efndir kröfu, í öðru lagi vanefndir samninga og afleiðingar þeirra, í þriðja lagi aðilaskipti að kröfuréttindum og í fjórða lagi lok kröfuréttinda.

Varnaraðili bendir á að lok kröfuréttinda geti orðið með ýmsu móti. Í fyrsta lagi með efnd kröfu með skuldajöfnuði, geymslugreiðslu, annarri greiðslu en samið hafi verið um eða með því að ný krafa taki við eldri kröfu og í öðru lagi með því að krafa sé ekki efnd, s.s. með eftirgjöf gegn greiðslu, eftirgjöf án greiðslu eða með

athafnaleysi, þ.e. tómlæti, vanlýsingu eða fyrningu kröfu. Skuldajöfnuður sé sú aðferð sem beitt hafi verið við efnd kröfu í tilfalli sóknaraðila.

Varnaraðili vísar til þess að vilji aðili efna kröfu með skuldajöfnuði þurfi bæði aðalkrafan og gagnkrafan að uppfylla ákveðin skilyrði til að vera tækar til skuldajafnaðar. Kröfurnar þurfi í fyrsta lagi að vera sambærilegar, þ.e. báðar fjárkröfur, í öðru lagi að vera hæfar til að mætast, þ.e. vera komnar á gjalddaga og í þriðja lagi að vera gildar, þ.e. þær séu lögvarðar kröfur. Bæði gagnkrafa og aðalkrafa uppfylli framangreind skilyrði. Þar sem varnaraðili hafi lýst því yfir að bankinn myndi nota skuldajafnaðarrétt sinn, með bréfi, dags. 6. febrúar 2014, komi ekki til greiðslu inneignar sóknaraðila vegna leiðréttis endurreiknings á innlánsreikning sóknaraðila.

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili að ekki séu fyrir hendi forsendur til að verða við kröfu sóknaraðila. Beri því að hafna kröfunni.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að því hvort varnaraðila hafi verið heimilt að skuldajafna kröfu vegna láns nr. Y á móti kröfu sóknaraðila um endurgreiðslu ofgreidds fjár.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfu sóknaraðila verði vísað frá með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Lesa má úr kröfugerð sóknaraðila að hún krefjist þess að skuldajöfnuður sá sem varnaraðili lýsti yfir nái ekki fram að ganga og að hún fái greidda leiðréttingu vegna láns X. Varnaraðili hefur lagt framangreindan skilning í kröfugerðina til stuðnings varakröfu sinni. Verður í ljósi þess ekki fallist á að vísa eigi kröfunni frá á grundvelli e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Þann 14. júní 2011 samþykkti Fjármálaeftirlitið samruna Avant hf. og SP fjármögnunar við varnaraðila, á grundvelli 1. mgr. 106. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Varnaraðili tók við öllum réttindum og skyldum SP fjármögnunar og Avant. Varnaraðili hefur því tekið við sem gagnaðili að kröfu sóknaraðila á hendur FF.

Í íslenskum rétti hefur verið talið að heimild fjármálafyrirtækja til að skuldajafna peningakröfum sem þau eignast á viðskiptamenn sína við innstæður eða önnur fjárhagsleg réttindi sem viðskiptamaðurinn á í viðkomandi banka eða sparisjóði sé miklum takmörkunum háð.

Styðjast þessar takmarkanir öðru fremur við það hlutverk fjármálafyrirtækja að taka að sér vörslur fjármuna fyrir viðskiptamenn sína. Er það almennt ekki samræmanlegt þessu hlutverki að banki gangi að innstæðum eða öðrum fjárhagslegum réttindum til að fullnusta eigin kröfur. Þessi sjónarmið eiga á hinn bóginn ekki við um kröfu viðskiptamanns um útgreiðslu fjár vegna endurreiknings skuldabréfaláns, á sama tíma og hann skuldar sama banka gjaldfallnar peningakröfur, sbr. úrskurð úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 83/2013.

Verður í ljósi framangreinds ekki hjá því komist að hafna kröfu sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 11. apríl 2014.

Auður Inga Ingvarsdóttir

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Unnur Erla Jónsdóttir